

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie
w Częstochowie

**POWIATOWY PROGRAM
DZIAŁAŃ NA RZECZ
OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH
NA LATA 2013-2020**

CZĘSTOCHOWA, 2013 ROK

SPIS TREŚCI:

I. Wprowadzenie	3
II. Diagnoza niepełnosprawności	4
III. Główne cele strategiczne programu	9
IV. Kierunki działań strategicznych	10
V. Zasady monitorowania programu.....	18
VI. Partnerzy pomocy społecznej w powiecie częstochowskim.....	19

„Nie niepełnosprawność, ale przede wszystkim istniejące bariery mentalne i organizacyjne są przeszkodą w realizacji praw i aspiracji osób niepełnosprawnych”

Konwencja ONZ o Prawach Osób Niepełnosprawnych

I. WPROWADZENIE

6 września 2012 roku Polska dołączyła do szerokiego grona państw, które ratyfikowały przyjętą przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych w dniu 16 grudnia 2006 roku Konwencję Narodów Zjednoczonych o prawach osób niepełnosprawnych. W proces ratyfikacji i wdrażania Konwencji zaangażowali się przedstawiciele polskich władz oraz administracji rządowej i samorządowej, także liderzy ogólnokrajowych oraz regionalnych organizacji pozarządowych osób niepełnosprawnych, którzy działają na rzecz zgodnego z prawami człowieka życia osób niepełnosprawnych w Polsce.

Prawa osób niepełnosprawnych były od dłuższego czasu przedmiotem uwagi Narodów Zjednoczonych i innych organizacji międzynarodowych w świecie. Konwencja Narodów Zjednoczonych o prawach osób niepełnosprawnych to dokument o historycznym znaczeniu, który mówi w jaki sposób współczesne społeczeństwo powinno zapewnić osobom niepełnosprawnym możliwość równego korzystania ze wszystkich praw człowieka i podstawowych wolności.

Artykuł 1 Konwencji stanowi, że do osób niepełnosprawnych zaliczają się osoby z długotrwale obniżoną sprawnością fizyczną, umysłową, intelektualną lub sensoryczną, która w interakcji z różnymi barierami może ograniczyć ich pełne i efektywne uczestnictwo w życiu społecznym na równych zasadach z innymi obywatelami.

Osoby niepełnosprawne nie powinny jednak z powodu uszkodzenia organizmu i spowodowanych tym ograniczeń aktywności być wykluczane i pozbawiane możliwości korzystania ze swoich praw i uczestnictwa w życiu społecznym i zawodowym.

W grudniu 2010 roku Konwencja Narodów Zjednoczonych o Prawach Osób Niepełnosprawnych została ratyfikowana przez Unię Europejską.

Z dostępnych danych wynika, że jedna na sześć osób w Unii Europejskiej jest niepełnosprawna w stopniu od lekkiego do znacznego, co oznacza że około 80 mln Europejczyków często nie ma możliwości pełnego uczestnictwa w życiu społecznym i zawodowym z powodu barier związanych ze środowiskiem i postawami ich otoczenia. Mniejsze uczestnictwo w aktywnym życiu doprowadza do nierówności w poziomie dochodów oraz do zjawiska biedy osób niepełnosprawnych. Wskaźnik ubóstwa osób niepełnosprawnych jest o 70 % wyższy od średniej, także z powodu ograniczonego dostępu do zatrudnienia.

Na Unii Europejskiej i państwach członkowskich spoczywa odpowiedzialność za poprawę społecznej i ekonomicznej sytuacji osób niepełnosprawnych.

Rosnąca liczba osób niepełnosprawnych także w Polsce wiąże się z wieloma problemami demograficznymi, medycznymi, społecznymi, a rozwiązanie problemów populacji niepełnosprawnych, ich rehabilitacji, aktywizacji społecznej i zawodowej wymaga wieloaspektowych działań.

Prawidłowa realizacja tych zadań wymaga przede wszystkim dobrego rozeznania sytuacji osób niepełnosprawnych. Informacje statystyczne o populacji osób niepełnosprawnych są jednak bardzo rozproszone w różnych badaniach, mają charakter cząstkowy i są trudno porównywalne.

W związku z powyższym tylko systematyczne zbieranie i uaktualnianie informacji pozwoli na odpowiednie zbilansowanie potrzeb i opracowanie zarówno bieżących jak i długoterminowych programów działań pozwalających możliwie kompleksowo ocenić istniejące problemy oraz zaplanować sposoby i terminy ich rozwiązania w oparciu o posiadany potencjał.

Od dnia 1 stycznia 2002 roku samorządy powiatowe są zobowiązane do przygotowania i wprowadzenia w życie powiatowych programów działań na rzecz osób niepełnosprawnych.

Obowiązek ten wynika z art. 35 a ust.1 pkt 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 roku o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych, w myśl którego „do zadań powiatu należy:

- 1) opracowanie i realizacja, zgodnych z powiatową strategią dotyczącą rozwiązywania problemów społecznych, powiatowych programów działań na rzecz osób niepełnosprawnych w zakresie:
 - a) rehabilitacji społecznej,
 - b) rehabilitacji zawodowej i zatrudniania
 - c) przestrzegania praw osób niepełnosprawnych (...)”

Przepisy ustawy wskazują również podmioty odpowiedzialne za realizację wymienionych zadań.

II. DIAGNOZA NIEPEŁNOSPRAWNOŚCI

W obecnym stanie prawnym funkcjonuje różnorodny system orzekania o niepełnosprawności:

- orzecznictwo rentowe Lekarza Orzecznika Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego, branżowe dla służb mundurowych związane z oceną zdolności do pracy i świadczeniami materialnymi,

- orzecznictwo do celów pozarentowych Lekarza Przewodniczącego Składu Orzekającego Powiatowego Zespołu do spraw Orzekania o Niepełnosprawności.

Do celów rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudniania osób niepełnosprawnych służą orzeczenia powiatowego zespołu odpowiednio o:

- 1) niepełnosprawności osób, które nie ukończyły 16 roku życia,
- 2) jednym z trzech stopni niepełnosprawności: lekkim, umiarkowanym, znacznym dla osób, które ukończyły 16 rok życia.

Polskie prawo dopuszcza posiadanie orzeczeń wydanych przez wymienione instytucje, jednak w obecnym stanie prawnym orzeczenia rolnicze i resortowe nie podlegają przełożeniu na stopnie niepełnosprawności.

Tab.1 Wykaz orzeczeń równorzędnych

Stopień niepełnosprawności	Rodzaje orzeczeń równorzędnych
znacznym	<ul style="list-style-type: none"> - całkowita niezdolności do pracy i samodzielnej egzystencji - I grupa inwalidztwa - długotrwała niezdolność do pracy w gospodarstwie rolnym z uprawnieniem do zasiłku pielęgnacyjnego
umiarkowany	<ul style="list-style-type: none"> - całkowita niezdolność do pracy - II grupa inwalidztwa
Lekki	<ul style="list-style-type: none"> - III grupa inwalidztwa - częściowa niezdolność do pracy - długotrwała niezdolność do pracy w gospodarstwie rolnym bez uprawnienia do zasiłku pielęgnacyjnego

Światowa Organizacja Zdrowia zdefiniowała niepełnosprawność jako „wszelkie ograniczenia lub brak - wynikający z uszkodzenia - możliwości wykonywania czynności na poziomie uważanym za normalny dla człowieka”. Osoby niepełnosprawne zatem, to osoby nie mogące samodzielnie, częściowo lub całkowicie, zapewnić sobie możliwości normalnego życia, indywidualnego lub społecznego, na skutek wrodzonego lub nabytego upośledzenia sprawności fizycznych, umysłowych lub psychicznych. Niepełnosprawność narusza więc najcenniejsze wartości człowieka, zdrowie, sprawność fizyczną, zdolność do wypełniania podstawowych ról społecznych. Nie może być jednak tylko postrzegana jako skutek choroby czy urazu. Jest ona przede wszystkim rezultatem barier społecznych, ekonomicznych, fizycznych, z jakimi spotykają się w społeczeństwie osoby z niepełnosprawnością.

Niepełnosprawność jest czynnikiem wpływającym negatywnie na takie cechy sytuacji życiowej jak: poziom wykształcenia i szanse edukacyjne, poziom życia, aktywność zawodowa, aktywność kulturalna i rekreacyjna.

Zjawisko niepełnosprawności przyjmuje w naszym kraju coraz większe rozmiary. Do postawienia trafnej diagnozy niezbędna jest możliwie szeroka wiedza o jego rozmiarze, cechach społeczno-demograficznych zbiorowości osób niepełnosprawnych, szeroko rozumianej sytuacji społecznej, warunków materialnych i bytowych. Pełne rozpoznanie sytuacji osób niepełnosprawnych jest z wielu powodów utrudnione.

Z analizy dostępnych danych statystycznych wynika, że w Polsce rośnie liczba osób niepełnosprawnych.

Przeprowadzony w 2002 r. Narodowy Spis Powszechny wykazał, że jest ich 5 457 tys., co stanowiło wówczas 14,3 % ogółu ludności i oznaczało, że prawie co siódmy Polak doświadczył niepełnosprawności.

Jednocześnie w 2002 roku było 202,4 tys. dzieci niepełnosprawnych do 15 lat.

Co trzecie dziecko z ograniczoną sprawnością mieszka na terenach wiejskich, gdzie ma utrudniony dostęp do opieki medycznej, pomocy rehabilitacyjnej, usług edukacyjnych.

Do zwiększenia liczby osób niepełnosprawnych przyczynia się bezpośrednio proces starzenia się społeczeństwa. Starsze grupy wiekowe są bardziej narażone na ryzyko niepełnosprawności, prawie 60% niepełnosprawnych jest wśród osób po 55 roku życia. Ponad jedna trzecia osób w wieku powyżej 75 lat dotknięta jest niepełnosprawnością, a w przypadku 80% są to ograniczenia znaczne.

Z prognozy demograficznej GUS wynika, że w okresie do 2012 roku, na 100 osób w wieku produkcyjnym przypadać będzie około 20 osób w wieku poprodukcyjnym, następnie liczba ta będzie rosła do poziomu 40 osób w roku 2030.

Powiat częstochowski położony jest w północno-wschodniej części województwa śląskiego i jest największym pod względem powierzchni powiatem w województwie.

Obejmuje 16 gmin, w tym 2 miejsko - gminne i 14 gmin wiejskich. Zajmuje powierzchnię 1519 km², tj. 12,4 % obszaru województwa i mieszka w nim 133,939 osób tj. 2,9 % ludności województwa.

Z analizy raportu Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2002 wynika, że w 10.754 gospodarstwach domowych znajdujących się na terenie powiatu w 2002 roku było ogółem 11.077 osób niepełnosprawnych posiadających prawne orzeczenie o niepełnosprawności, czyli 8,3 % ludności ogółem, w tym 1.412 osób zamieszkiwało na terenie miast, 9.665 osób na terenie wsi.

Natomiast liczba dzieci w wieku 0-15 lat z uprawnieniem do zasiłku pielęgnacyjnego wynosiła 307.

Z danych Powiatowego Zespołu do spraw Orzekania o Niepełnosprawności funkcjonującego w strukturach Urzędu Miasta Częstochowy wynika, że w 2011 roku wpłynęło do Zespołu 11.407 wniosków w sprawie wydania orzeczenia o niepełnosprawności, w tym z powiatu częstochowskiego 24,7 %, w roku 2012 12.398 wniosków, w tym z terenu powiatu częstochowskiego 25,2% .

Tab.2 Realizacja zadań z zakresu orzekania o niepełnosprawności
w latach 2011-2012

LICZBA ORZECZEŃ		STOPIEŃ NIEPEŁNOSPRAWNOŚCI						NIEPEŁNOSPRAWNOŚĆ PRZED 16 ROKIEM ŻYCIA	
		Znaczny		umiarkowany		Lekki			
2011	2012	2011	2012	2011	2012	2011	2012	2011	2012
2673	2899	750	846	981	1073	731	773	211	207

W porównaniu do roku 2011 liczba wydanych orzeczeń o zaliczeniu do osób niepełnosprawnych wzrosła o 8,5 % mieszkańców powiatu.

Z przyczyn wcześniej przedstawionych ważnym zadaniem samorządu powiatowego i jego mieszkańców jest włączenie osób niepełnosprawnych w aktywne życie społeczeństwa, zapewnienie usług rehabilitacyjnych i w jak największym stopniu - ich udziału w życiu zawodowym. Najwłaściwszą drogą do zmniejszenia skutków niepełnosprawności jest właściwa rehabilitacja.

Istnieje wiele definicji rehabilitacji. Wszystkie one sprowadzają się do stwierdzenia, że rehabilitacja to proces, którego celem jest umożliwienie osobom niepełnosprawnym osiągnięcie i utrzymanie optymalnego poziomu funkcjonowania fizycznego, narządów zmysłów, intelektualnego, psychicznego i społecznego m.in. poprzez dostarczenie urządzeń umożliwiających im większą niezależność. Rehabilitacja może obejmować działania zmierzające do odtworzenia lub przywrócenia funkcji, kompetencji utraty lub braku funkcji, jak też kompetencji ograniczenia funkcjonalnego. Proces rehabilitacji nie obejmuje opieki medycznej, natomiast w jej zakres wchodzi szerokie spektrum działań, poczynając od rehabilitacji podstawowej i ogólnej, a kończąc na rehabilitacji nastawionej na realizację ściśle określonego celu, na przykład rehabilitacji zawodowej.

Proces rehabilitacji w ciągu lat ulegał licznym przeobrażeniom. Nastąpiła zasadnicza zmiana stosunku społeczeństwa i polityki państwa wobec osób niepełnosprawnych. Coraz więcej uwagi zaczęto poświęcać problemom niepełnosprawności. Do ukształtowania nowego pojmowania niepełnosprawności w znacznej mierze przyczyniły się środowiska osób niepełnosprawnych, powstały organizacje zrzeszające osoby niepełnosprawne i ich rodziny, wzrosła wśród nich świadomość swoich praw i możliwości.

Program działań na rzecz osób niepełnosprawnych opiera się na aktualnych potrzebach osób niepełnosprawnych i zasadach poszanowania godności osobistej, niezależności jednostki, niedyskryminacji, pełnego uczestnictwa w życiu społecznym i integracji społecznej, równych szans, dostępności, równości pomiędzy kobietami i mężczyznami.

Przesłanką podejmowanych działań na rzecz osób niepełnosprawnych jest powszechne, uniwersalne uznanie że: osoby niepełnosprawne mają prawo do niezależnego, samodzielnego i aktywnego życia oraz korzystania na zasadzie

równości z praw i obowiązków ustanowionych dla ogółu obywateli - bez względu na rodzaj, przyczynę i stopień niepełnosprawności.

Osoby niepełnosprawne mają jednocześnie prawo do uzyskania niezbędnych środków pomocniczych umożliwiających wyrównanie zmniejszonych wskutek niepełnosprawności szans w korzystaniu z przysługujących im praw.

Celem programu jest przygotowanie rozwiązań z zakresu rehabilitacji społecznej i zawodowej ukierunkowanych na szereg przedsięwzięć, które przy współudziale osoby niepełnosprawnej mają na celu ograniczenie jej izolacji środowiskowo-społecznej i umożliwienie przystosowania do życia w społeczności lokalnej.

W Programie zdiagnozowano możliwie wszystkie aspekty życia osób niepełnosprawnych. Program wyznacza kierunki, w których powinny zmierzać działania na rzecz osób niepełnosprawnych zapewniające im godne i aktywne życie, a także pomoc dostosowaną do rzeczywistych potrzeb wynikających z ich niepełnosprawności.

Działania realizowane w ramach Programu zmierzają do aktywizacji osób niepełnosprawnych w życiu zawodowym, społecznym, kulturalnym, sportowym, rekreacji i turystyce, podnoszenia świadomości osób niepełnosprawnych w zakresie przysługujących im praw, eliminacji zjawiska niechęci czy wrogości do osób niepełnosprawnych.

Działania muszą być realizowane jednocześnie z urzeczywistnieniem i przestrzeganiem praw osób niepełnosprawnych. Ochrona praw osób niepełnosprawnych to jeden z elementów systemu ochrony praw człowieka, zawarty w przyjętej przez państwa członkowskie Rady Europy Konwencji o Ochronie Praw Człowieka i Podstawowych Wolności oraz Europejskiej Karcie Społecznej.

Polska ratyfikowała Konwencję w 1993 roku, a Kartę w 1997 roku. Jednocześnie zgodnie z aktami międzynarodowego prawa Sejm Rzeczypospolitej Polskiej Uchwałą z dnia 1 sierpnia 1997 roku poparł zajmowane w Unii Europejskiej stanowisko uznając, „ że osoby niepełnosprawne, czyli osoby, których sprawność fizyczna, psychiczna lub umysłowa trwale lub okresowo utrudnia, ogranicza lub uniemożliwia życie codzienne, naukę, pracę oraz pełnienie ról społecznych, zgodnie z normami prawnymi i zwyczajowymi, mają prawo do niezależnego, samodzielnego i aktywnego życia oraz nie mogą podlegać dyskryminacji ”.

III. GŁÓWNE CELE STRATEGICZNE PROGRAMU

Głównym celem programu jest ukierunkowanie działań samorządu powiatowego, innych instytucji, organizacji pozarządowych na ochronę osób niepełnosprawnych przed wykluczeniem społecznym i zwiększenie możliwości osób niepełnosprawnych do korzystania ze swoich praw i uczestnictwa w życiu społecznym i zawodowym.

Uczestnictwo w życiu społecznym to możliwość pełnienia przez osoby niepełnosprawne ról społecznych, zatrudnienia w warunkach specjalnych, a także na otwartym rynku pracy, pokonania barier utrudniających uczestnictwo i poruszanie się w środowisku, których z powodu występujących u nich dysfunkcji nie mogą przewyższać w taki sposób, jak inne osoby.

W celu ograniczenia skutków niepełnosprawności niezbędny jest odpowiedni system interwencji dający osobie niepełnosprawnej i jej opiekunom możliwość skorzystania z efektywnych form wsparcia zindywidualizowanych i dostosowanych do aktualnych potrzeb osoby niepełnosprawnej.

Realizacja powyższych założeń odbywać się będzie poprzez działania Starostwa Powiatowego w Częstochowie, Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Częstochowie oraz innych partnerów programu w zakresie :

1. Rozwoju rehabilitacji społecznej i służb wspierających dla osób z różnymi rodzajami niepełnosprawności i ich rodzin.
2. Zapewnienia dostępu do środowiska fizycznego i środków transportu dostosowanych do potrzeb osób o ograniczonej mobilności.
3. Kształtowania świadomości społeczeństwa na temat osób niepełnosprawnych.
4. Zapewnienia osobom niepełnosprawnym dostępu do informacji i środków komunikacji międzyludzkiej.
5. Zapewnienia osobom niepełnosprawnym kształcenia w systemie ogólnodostępnym i specjalnym.
6. Ułatwienia dostępu do sprzętu, środków pomocniczych i technicznych, usług rehabilitacyjnych umożliwiających mobilność i komunikowanie się z otoczeniem.
7. Wzmocnienia pozycji osób niepełnosprawnych w dziedzinie zatrudnienia.
8. Wspierania szans osób niepełnosprawnych w zakresie dostępu do kultury, sportu, rekreacji i turystyki.
9. Zapewnienia środowiskowego wsparcia i pomocy na rzecz osób niepełnosprawnych.

III. KIERUNKI DZIAŁAŃ STRATEGICZNYCH

Ad.1 Rozwój rehabilitacji społecznej i służb wspierających dla osób z różnymi rodzajami niepełnosprawności i ich rodzin.

Cel operacyjny programu :

Wyrabianie zaradności osobistej, rozwijanie umiejętności samodzielnego wypełniania ról społecznych i zainteresowań, pobudzanie aktywności społecznej osób i ich rodzin.

Realizatorzy: Starostwo Powiatowe, Urzędy Gmin, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, Ośrodki Pomocy Społecznej, Domy Pomocy Społecznej, Warsztat Terapii Zajęciowej, Środowiskowy Dom Samopomocy, organizacje pozarządowe, ośrodki rehabilitacyjne, organizatorzy turnusów rehabilitacyjnych, pracodawcy

Finansowanie: Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, budżet powiatu, budżety gmin, środki własne organizacji pozarządowych , udział własny wnioskodawców, sponsorzy.

Zadania :

- umożliwienie osobom niepełnosprawnym w szczególności ze względu na chorobę psychiczną i upośledzenie umysłowe uczestnictwa w Warsztacie Terapii Zajęciowej,
- wsparcie funkcjonowania Warsztatu Terapii Zajęciowej, Środowiskowego Domu Samopomocy,
- organizacja usług rehabilitacyjnych, zapewnienie dostępności dla osób z różnymi rodzajami niepełnosprawności do zorganizowanych form aktywnej rehabilitacji połączonej z elementami wypoczynku, poprawą psychofizycznej sprawności oraz rozwijania umiejętności społecznych na turnusach rehabilitacyjnych,
- włączenie i angażowanie się rodzin i środowiska osób niepełnosprawnych w rehabilitację i prowadzenie zajęć rehabilitacyjnych, wsparcie dla instytucji zapewniających rehabilitację społeczną i opiekę,
- zapewnienie wsparcia psychologicznego i terapeutycznego, dla osób niepełnosprawnych i ich rodzin poprzez indywidualną pomoc psychologiczną, warsztaty dla rodzin,
- podejmowanie działań na rzecz włączenia do pomocy osobistych asystentów osób niepełnosprawnych, pozyskiwanie partnerów społecznych w celu rozwoju wolontariatu, grup samopomocy,
- współpraca z organizacjami pozarządowymi nastawiona na podniesienie poziomu świadomości osób niepełnosprawnych, zwiększenia pewności siebie i lepszego wykorzystania istniejących szans,

- rozpowszechnianie aktualnych informacji na temat dostępnych programów i form pomocy dla osób niepełnosprawnych, ich rodzin.

Ad.2 Zapewnienie dostępu do środowiska fizycznego i środków transportu dostosowanych do potrzeb osób o ograniczonej mobilności.

Cel operacyjny programu:

Dostosowanie mieszkań, budynków użyteczności publicznej oraz transportu do potrzeb osób z różnymi rodzajami niepełnosprawności.

Realizatorzy : Starostwo Powiatowe, Urzędy Gmin, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, placówki, zakłady opieki zdrowotnej, placówki edukacyjne, jednostki pomocy społecznej, Warsztat Terapii Zajęciowej, Powiatowy Zespół do spraw Orzekania o Niepełnosprawności.

Finansowanie :

Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, budżet powiatu, budżety gmin, środki własne jednostek, udział własny wnioskodawców, sponsorzy

Zadania :

- likwidacja barier architektonicznych i w komunikowaniu się w miejscu zamieszkania, w związku z indywidualnymi potrzebami osób niepełnosprawnych
- likwidacja barier w zakładach opieki zdrowotnej, urzędach i placówkach edukacyjnych wybudowanych i użytkowanych przed dniem 01.01.1995 roku w zakresie umożliwienia osobom niepełnosprawnym poruszania się i komunikowania zgodnie z obowiązującymi Kierunkami działań i warunkami brzegowymi do „ Programu wyrównywania różnic między regionami II”
- przestrzeganie przepisów prawa budowlanego nakazującego uwzględnienie potrzeb osób niepełnosprawnych na etapie projektów budowy i modernizacji obiektów
- inicjowanie rozwiązań zwiększających dostępność budynków użyteczności publicznej oraz przestrzeni
- zapewnienie miejsc i kart parkingowych zgodnie z ustawą Prawo o ruchu drogowym z uwzględnieniem orzeczeń wydanych przez Powiatowy Zespół do spraw Orzekania o Niepełnosprawności
- wsparcie usług transportowych świadczonych na rzecz mieszkańców powiatu przez transport przystosowany do przewozu osób niepełnosprawnych poruszających się na wózkach inwalidzkich
- realizacja programu Rady Nadzorczej Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych „Aktywny Samorząd” w zakresie likwidacji

bariery transportowej, w tym pomoc w zakupie i montażu oprzyrządowania do posiadanego samochodu, uzyskanie prawa jazdy kategorii B.

Ad. 3 Kształtowanie świadomości społeczeństwa na temat osób niepełnosprawnych.

Cel operacyjny programu:

Podnoszenie poziomu wiedzy społeczności na temat osób niepełnosprawnych

Realizatorzy: Starostwo Powiatowe, Urzędy Gmin, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, Ośrodki Pomocy Społecznej, organizacje pozarządowe, jednostki pomocy społecznej, przedsiębiorcy/pracodawcy, Powiatowa Społeczna Rada do spraw Osób Niepełnosprawnych, Rzecznik prasowy, Pełnomocnik do Spraw Osób Niepełnosprawnych, media

Finansowanie :

Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, budżet powiatu, budżety gmin, środki własne jednostek, sponsorzy

Zadania :

- propagowanie wiedzy o jednakowych prawach i obowiązkach wszystkich obywateli , zwłaszcza osób niepełnosprawnych
- zwiększenie otwartości wobec praw osób niepełnosprawnych
- zwalczanie stereotypów, uprzedzeń i szkodliwych praktyk wobec osób niepełnosprawnych,
- inicjowanie i wspomaganie kampanii informacyjnych, konferencji, konkursów dotyczących osób niepełnosprawnych
- podnoszenie świadomości społecznej dotyczącej osób niepełnosprawnych, również na poziomie rodziny celem szerzenia poszanowania ich praw i godności
- wsparcie postaw poszanowania dla praw osób niepełnosprawnych na wszystkich poziomach systemu edukacyjnego, w tym u jak najmłodszych dzieci
- kreowanie pozytywnego wizerunku osoby niepełnosprawnej
- propagowanie idei organizowania się osób niepełnosprawnych, zwiększenie aktywności działania własnych organizacji
- inicjowanie kampanii medialnych w zakresie kształtowania przyjaznych społecznych postaw wobec osób niepełnosprawnych
- pogłębianie współpracy, wymiany poglądów i informacji pomiędzy instytucjami, a organizacjami reprezentującymi osoby niepełnosprawne Powiatową Społeczną Radą do spraw Osób Niepełnosprawnych, Pełnomocnikiem do Spraw Osób Niepełnosprawnych

- podnoszenie profesjonalizmu służb działających na rzecz osób niepełnosprawnych poprzez inicjowanie szkoleń w dziedzinie niepełnosprawności

Ad. 4 Zapewnienie osobom niepełnosprawnym dostępu do informacji i środków komunikacji międzyludzkiej.

Cel operacyjny programu :

Zapewnienie dostępu do informacji i środków komunikacji międzyludzkiej

Realizatorzy: Starostwo Powiatowe, Urzędy Gmin, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, Ośrodki Pomocy Społecznej, Powiatowy Urząd Pracy, placówki edukacyjne, media

Finansowanie: Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, budżet powiatu, budżety gmin, środki własne jednostek, udział własny wnioskodawcy, sponsorzy

Zadania:

- dostosowanie sposobów przekazywania informacji do potrzeb osób z różnymi rodzajami niepełnosprawności, w tym rozpowszechnianie alternatywnych sposobów komunikacji
- wsparcie osób niepełnosprawnych w swobodnym dostępie do informacji, tworzenie serwisów dostępnych dla osób niepełnosprawnych
- rozpowszechnianie informatorów, przewodników osoby niepełnosprawnej tematycznych ulotek informacyjnych
- inicjowanie spotkań z organizacjami osób niepełnosprawnych na temat obowiązujących rozwiązań prawnych i wynikających z nich uprawnieniach
- dofinansowanie zaopatrzenia w środki pomocnicze, likwidacji barier w komunikowaniu się, ułatwienie dostępu i stworzenie możliwości korzystania z odpowiednich technologii celem ułatwienia dostępu do informacji słownej osobom o słabym słuchu lub mającym trudności z rozumieniem mowy.
- realizacja programu Rady Nadzorczej Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych „Aktywny Samorząd” w zakresie likwidacji barier w dostępie do uczestnictwa w społeczeństwie informacyjnym poprzez pomoc w zakupie sprzętu elektronicznego lub jego elementów i oprogramowania dla osób z dysfunkcją wzroku lub brakiem albo znacznie obniżoną sprawnością ruchową w zakresie obu kończyn górnych, szkoleń w zakresie obsługi nabytego w ramach programu sprzętu elektronicznego i oprogramowania.
- realizacja zadań wynikających z ustawy z dnia 19 sierpnia 2011 roku o języku migowym i innych środkach komunikowania się, w tym

umożliwienie osobom niepełnosprawnym tłumacza języka migowego lub tłumacza – przewodnika.

Ad. 5 Zapewnienie osobom niepełnosprawnym kształcenia w systemie ogólnodostępnym i specjalnym.

Cel operacyjny programu:

Wyrównanie szans w zakresie edukacji podstawowej, średniej i wyższej o charakterze integracyjnym, dla niepełnosprawnych dzieci, młodzieży i dorosłych

Realizatorzy: Starostwo Powiatowe, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, Urzędy Miast i Gmin, placówki edukacyjne.

Finansowanie : Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, budżet powiatu, budżety gmin, środki własne jednostek.

Zadania :

- zapewnienie osobom niepełnosprawnym bez względu na rodzaj i poziom niepełnosprawności wsparcia w ramach powszechnego systemu edukacyjnego umożliwiającego im efektywne kształcenie
- stworzenie możliwości realizacji obowiązku szkolnego w najbliższym środowisku zamieszkania
- rozwój edukacji integracyjnej w ogólnym systemie edukacyjnym
- dofinansowanie zakupu sprzętu komputerowego i edukacyjnych programów komputerowych w celu wyrównania szans osób niepełnosprawnych w zakresie edukacji o charakterze integracyjnym
- zapewnienie szkolnictwa specjalistycznego
- zaspokajanie specjalnych wymagań i potrzeb edukacyjnych osób niepełnosprawnych z dysfunkcją narządu wzroku i słuchu, w tym umożliwienie nauki języka migowego i nauki alfabetu Brail'a
- realizacja programu Rady Nadzorczej Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych „ Aktywny Samorząd” w zakresie dofinansowania lub refundacji kosztów uzyskania wykształcenia na poziomie wyższym

Ad. 6 Ułatwienie dostępu do sprzętu, środków pomocniczych i technicznych, usług rehabilitacyjnych umożliwiających mobilność i komunikowanie się z otoczeniem.

Cel operacyjny programu:

Zapewnienie osobom niepełnosprawnym optymalnego poziomu niezależności i funkcjonowania poprzez zminimalizowanie skutków niepełnosprawności.

Realizatorzy: Starostwo Powiatowe, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, placówki służby zdrowia, uzdrowiska, sanatoria, Ośrodki Pomocy Społecznej, Powiatowy Zespół do spraw Orzekania o Niepełnosprawności.

Finansowanie: Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, Narodowy Fundusz Zdrowia, budżety gmin, budżet powiatu, udział własny wnioskodawców, sponsorzy

Zadania:

- promocja zdrowia i profilaktyka nakierowana na dzieci i młodzież
- promowanie programów ukierunkowanych na wczesne wykrywanie, diagnozowanie i leczenie uszkodzeń zdrowia
- dofinansowanie zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne, środki pomocnicze i niezbędne pomoce techniczne
- realizacja programu Rady Nadzorczej Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych „Aktywny Samorząd”, w zakresie likwidacji barier w poruszaniu się poprzez pomoc w zakupie wózka inwalidzkiego o napędzie elektrycznym , protezy kończy dolnej/górnej, w której zastosowano nowoczesne rozwiązania techniczne, pomoc w utrzymaniu sprawności technicznej posiadanej protez kończy, w której zastosowano nowoczesne rozwiązania techniczne, posiadanego wózka inwalidzkiego o napędzie elektrycznym
- rozwój usług rehabilitacyjnych w środowisku lokalnym, dofinansowanie wyposażenia obiektów służących rehabilitacji osób niepełnosprawnych w sprzęt rehabilitacyjny
- zapewnienie osobom niepełnosprawnym kart parkingowych i legitymacji uprawniających do bezpłatnych i ulgowych przejazdów środkami publicznego transportu
- dofinansowanie uczestnictwa osób niepełnosprawnych i ich opiekunów w turnusach rehabilitacyjnych
- współpraca z organizatorami turnusów w celu zapewnienia osobom niepełnosprawnym odpowiednich do ich rodzajów niepełnosprawności warunków pobytu i stosownej rehabilitacji

Ad. 7. Wzmocnienie pozycji osób niepełnosprawnych w dziedzinie zatrudnienia.

Cel operacyjny programu :

Zwiększenie możliwości zatrudnienia osób niepełnosprawnych zwłaszcza na otwartym rynku pracy lub gdy tego wymaga stopień i rodzaj niepełnosprawności w warunkach pracy chronionych, rozwój aktywności zawodowej osób niepełnosprawnych.

Realizatorzy: Starostwo Powiatowe, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, Powiatowy Urząd Pracy, przedsiębiorcy/pracodawcy, Państwowa Inspekcja Pracy, podmioty ekonomii społecznej.

Finansowane: Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, budżet powiatu, środki Funduszu Pracy, środki własne jednostek, środki Unii Europejskiej

Zadania:

- wspieranie kampanii nastawionych na podnoszenie poziomu świadomości społecznej w celu zmiany negatywnych postaw i uprzedzeń wobec niepełnosprawnych pracowników
- wspieranie integracji osób niepełnosprawnych na otwartym rynku pracy
- promowanie elastycznych form zatrudnienia
- szkolenie i przekwalifikowanie zawodowe osób niepełnosprawnych
- upowszechnianie następujących instrumentów rynku pracy: szkoleń, stażu, prac interwencyjnych, przygotowania zawodowego w miejscu pracy w odniesieniu dla osób niepełnosprawnych zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy jako poszukujące pracy nie pozostające w zatrudnieniu
- wsparcie pracodawców organizujących szkolenie zatrudnionych osób niepełnosprawnych
- adaptacja pomieszczeń zakładu pracy do potrzeb osób niepełnosprawnych, w tym przystosowanie tworzonych lub istniejących stanowisk pracy, wyposażenie stanowisk pracy
- promowanie zatrudnienia pracowników- osobistych asystentów pomagających pracownikowi niepełnosprawnemu w pracy
- zapewnienie osobom niepełnosprawnym środków na rozpoczęcie działalności gospodarczej, rolniczej lub wniesienie wkładu do spółdzielni socjalnej oraz oprocentowania kredytu bankowego zaciągniętego na kontynuowanie prowadzonej działalności
- realizacja programu Rady Nadzorczej Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych „JUNIOR” w zakresie aktywizacji zawodowej niepełnosprawnych absolwentów
- realizacja programu Rady Nadzorczej Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych „Aktywny Samorząd” w zakresie pomocy w utrzymaniu aktywności zawodowej osoby niepełnosprawnej poprzez zapewnienie opieki dla osoby zależnej tj. opłata za pobyt dziecka w żłobku lub przedszkolu
- realizacja projektów systemowych w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki Priorytet VII - Promowanie integracji społecznej. Działanie 7.1 Rozwój i upowszechnienie aktywne integracji. Poddziałanie 7.1.2 Rozwój i upowszechnienie aktywnej integracji przez powiatowe centra pomocy rodzinie ukierunkowanych na wsparcie osób niepełnosprawnych

o znacznym i umiarkowanym stopniu niepełnosprawności na otwartym rynku pracy

Ad.8 Wspieranie szans osób niepełnosprawnych w zakresie dostępu do kultury, sportu, rekreacji i turystyki.

Cel operacyjny programu:

Umożliwienie osobom niepełnosprawnym z różnymi rodzajami niepełnosprawności uczestnictwa w życiu kulturalnym i religijnym, rozwój usług sportowych, rekreacyjnych i turystycznych

Realizatorzy: Starostwo Powiatowe, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, ośrodki sportowe, rekreacyjne i kulturalne, jednostki pomocy społecznej, Warsztat Terapii Zajęciowej, placówki edukacyjne, organizacje pozarządowe, wolontariusze, media

Finansowanie: Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, środki własne jednostek, udział własny wnioskodawców, sponsorzy

Zadania:

- upowszechnianie uczestnictwa osób niepełnosprawnych w wydarzeniach sportowych, imprezach kulturalnych, rekreacji i turystyce
- dofinansowanie sportu, kultury, rekreacji, turystyki osób niepełnosprawnych
- promocja okolicznościowych imprez integracyjnych, konkursów, zawodów
- aktywizacja środowiska osób niepełnosprawnych do rozwijania możliwości uczestnictwa w działalności sportowej i kulturalnej
- rozwijanie możliwości wykorzystania potencjału twórczego i artystycznego osób niepełnosprawnych
- wyrównanie szans osób niepełnosprawnych w zakresie możliwości spędzania wolnego czasu poprzez zapewnienie swobodnego dostępu do obiektów kulturalnych, sportowych, wypoczynkowych

Ad.9 Zapewnienie środowiskowego wsparcia i pomocy na rzecz osób niepełnosprawnych.

Cel operacyjny programu :

Rozwój środowiskowego wsparcia i zapewnienie niezbędnych środków utrzymania osobom niepełnosprawnym

Realizatorzy: Starostwo Powiatowe, Centrum Pomocy Rodzinie Urzędy Gmin, Warsztat Terapii Zajęciowej, Środowiskowy Dom Samopomocy, Ośrodki Pomocy Społecznej, organizacje pozarządowe, wolontariusze

Finansowanie: budżet państwa, budżet powiatu, budżety gmin, udział własny wnioskodawców, sponsorzy

Zadania:

- zapewnienie osobom niepełnosprawnym możliwości korzystania ze świadczeń pomocy społecznej i programów ograniczania ubóstwa, wykluczenia społecznego i izolacji
- udzielanie wsparcia finansowego i w naturze w ramach zadań realizowanych na rzecz osób niepełnosprawnych z zakresu zadań pomocy społecznej
- zapewnienie usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych
- rozwój różnych form pomocy półstacjonarnej - korzystanie z usług w ośrodkach wsparcia pobytu dziennego, w tym Środowiskowego Domu Samopomocy
- podejmowanie działań na rzecz włączenia do pomocy osób z najbliższego otoczenia
- zapewnienie pomocy merytorycznej, poradnictwa w uzyskaniu niezbędnych środków egzystencji dla osób i ich rodzin
- wspieranie działań osób niepełnosprawnych w kierunku samodzielnego wypracowania dochodu
- inicjowanie programów ukierunkowanych na świadczenie indywidualnej pomocy za pośrednictwem osobistych asystentów, wolontariuszy
- zapewnienie koniecznej pomocy stacjonarnej - korzystanie z usług o określonym standardzie w domach pomocy społecznej przez osoby niepełnosprawne
- umacnianie roli lokalnych organizacji osób niepełnosprawnych zapewniających członkom wzajemne wsparcie, wymianę informacji i ochronę praw

V. ZASADY MONITOROWANIA PROGRAMU

Monitoring Programu będzie stałym procesem obserwacji ilościowych i jakościowych zmian wybranych mierników w celu zapewnienia informacji na temat skuteczności działań oraz ich zmianę w przypadku rozbieżności pomiędzy założeniami a rezultatami. Monitoring obejmował będzie następujące działania:

- systematyczne zbieranie danych liczbowych oraz informacji dotyczących realizacji celów strategicznych
- prowadzenie analiz porównawczych i tematycznych
- przygotowanie sprawozdań ukazujących stopień realizacji Programu w poszczególnych celach operacyjnych
- ocenę osiągniętych rezultatów oraz określenie stopnia wykonania przyjętych celów i działań
- planowanie zmian w Programie

VI. PARTNERZY PROGRAMU W POWIECIE CZĘSTOCHOWSKIM :

1. Powiatowa Społeczna Rada do spraw Osób Niepełnosprawnych
2. Pełnomocnik do Spraw Osób Niepełnosprawnych
3. Dom Pomocy Społecznej 42-290 Blachownia ul. Sienkiewicza 6
4. Dom Pomocy Społecznej 42-256 Olsztyn Turów ul. Joachimowska 85
5. Dom Pomocy Społecznej 42- 235 Lelów ul. Szczekocińska 19
5. Środowiskowy Dom Samopomocy 42- 265 Soborzyce
6. Warsztat Terapii Zajęciowej 42-230 Koniecpol ul. Częstochowska 150
7. Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza ul. Sosnowa 12a 42-290 Blachownia
8. Dom Dziecka 42- 270 Chorzenice ul. Główna 53 a
9. Specjalny Ośrodek Szkolno – Wychowawczy w Bogumiłku 42-235 Lelów Biała Wielka 208 a
10. Powiatowy Urząd Pracy 42-200 Częstochowa ul. Szymanowskiego 15
11. Stowarzyszenie Ludzi Otwartych Serc „LOS” 42-256 Olsztyn ul. Mstowska 52
12. Katolickie Stowarzyszenie Niepełnosprawnych Koło 42- 230 Koniecpol Stary ul. Częstochowska 150
13. Koło Ziemskie Polskiego Związku Niewidomych 42-200 Częstochowa ul. Sobieskiego 9
14. Polskie Stowarzyszenie Na Rzecz Osób z Upośledzeniem Umysłowym Koło w Częstochowie ul. Waszyngtona 6
15. Stowarzyszenie Osób Niepełnosprawnych Ruchowo ich Rodzin i Przyjaciół „Prometeus” 42-274 Konopiska ul. Towarowa 2
16. Polski Związek Emerytów, Rencistów i Inwalidów Zarząd Okręgowy 42-200 Częstochowa Aleja NMP 2
17. Stowarzyszenie Przyjaciół Szkół Katolickich im. Św. Antoniego z Padwy 42-200 Częstochowa ul. Łukasińskiego 24
18. Stowarzyszenie Pomocy Dzieciom i Młodzieży Niepełnosprawnej Ruchowo “RAZEM ” 42-200 Częstochowa ul. Jasnogórska 36
19. Stowarzyszenie Rodzin Dzieci Niepełnosprawnych „SERCE” 42-200 Częstochowa ul. Jasnogórska 36
20. Ludowy Klub Sportowy” „GOL-START” 42-200 Częstochowa ul. Sobieskiego 9
21. Stowarzyszenie Osób Niepełnosprawnych „ACADEMIA” 42-290 Blachownia ul. Częstochowska 71
22. Stowarzyszenie Rodzin i Przyjaciół Osób Niepełnosprawnych „DAR SERCA” 42-242 Rędziny ul. Działkowiczów 3